

Ansigtstværnemidler og andre smitteforebyggende tiltag, når der ikke er påvist eller mistanke om covid-19

- Sundheds- og ældreområdet, samt visse dele af socialområdet

31. januar 2022

Ansigtstværnemidler og andre smitteforebyggende tiltag, når der ikke er påvist eller mistanke om covid-19

© Sundhedsstyrelsen, 2022.
Publikationen kan frit refereres
med tydelig kildeangivelse.

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

www.sst.dk

Sprog: Dansk
Versionsdato: 31.01.2022
Format: pdf

Udgivet af Sundhedsstyrelsen,
Januar 2022

Indholdsfortegnelse

Introduktion	4
1. Generelle smitteforebyggende tiltag	6
2. Brug af ansigtssværnemidler hos personale	7
2.1. Sundhedsstyrelsens anbefalinger til brug af ansigtssværnemidler.....	7
2.2. Masker og mundbind	7
2.3. Heldækkende ansigtsvisir	8
2.4. Øvrige barrierer og værnemidler til generel smitteforebyggelse	9
2.5. Arbejdsmiljø og arbejdsgivers ansvar i forbindelse med smitteforebyggelse ved brug af værnemidler	10
2.6. Undtagelser	11
3. Smitteforebyggende foranstaltninger ved ophold i venteværelser, ambulante behandling mv.	12
3.1. Generelle anbefalinger for patienter	12
3.2. Særligt vedr. mundbind i almen praksis, lægevagt og øre-næse-hals speciallægepraksis.....	12
4. Særlige smitteforebyggende foranstaltninger ved besøg	13
4.1. Generelle anbefalinger for besøgende.....	13
4.2. Brug af mundbind og coronapas	13
4.3. Undtagelser fra anbefalinger om mundbind og coronapas	13

Introduktion

Hvor vi tidligere i epidemien så en meget tæt sammenhæng mellem antal smittede, antal indlagte og antal indlagte på intensiv afdelinger, ses nu en dekobling mellem samfundssmitte og sygdomsbyrde, hvilket skyldes den høje befolkningsimmunitet og omikron-variantens evne til at fremkalde sygdom (virulens).

De hidtidige lovgivningsmæssige krav om brug af mundbind og coronapas i sundheds-væsenet bortfalder 31. januar 2022. Sundhedsstyrelsen finder imidlertid, at der på sundheds-, ældre og visse dele af socialområdet fortsat i en periode er behov for, at personale bruger ansigtstværnemidler ved tæt kontakt til borgere for at forebygge smittespredning som supplement til gældende infektionshygiejniske retningslinjer. Samtidig anbefales besøgende fortsat at bruge mundbind.

Sundhedsstyrelsen opdaterer løbende anbefalinger om forebyggelse af smittespredning med ny coronavirus for at sikre bedst mulig forebyggelse i forhold til den aktuelle epidemi-ske situation. De daglige antal af nye smittetilfælde konstateret ved PCR-test for SARS-CoV-2 er steget kraftigt, efter at omikron-varianten er blevet dominerende. Der er således en stigende og betydelig samfundssmitte, som vi forventer vil stige yderligere i forbindelse med de vedtagne lempelser af restriktioner på samfundslivet mv. frem mod sæsonskiftet i marts. Hvor vi tidligere i epidemien så en meget tæt sammenhæng mellem antal smittede, antal indlagte og antal indlagte på intensiv afdelinger, ses nu en dekobling mellem samfundssmitte og sygdomsbyrde, hvilket skyldes den høje befolkningsimmunitet og omikron-variantens evne til at fremkalde sygdom (virulens).

Den nuværende situation er således en faldende sygdomsbyrde som udtrykt ved relativt få indlagte på sygehus med alvorlig og behandlingskrævende sygdom grundet covid-19 og faldende antal covid-19 syge indlagt på intensiv afdeling. Antallet af indlagte er færre, end det der er beskrevet i tidligere vurderinger fra Sundhedsstyrelsen. Grundet styrken af den immunitet, man får ved omikron-smitte, er denne variant nu altdominerende i Danmark og har fortrængt delta-varianten. Der er samtidig klar dokumentation for en væsentligt mindre risiko for alvorlig og behandlingskrævende sygdom ved omikron-smitte sammenlignet med tidligere dominerende varianter.

Sundhedsstyrelsen vurderer, at der trods lempelser for restriktioner i det øvrige samfund, fortsat er behov for supplerende smitteforebyggende tiltag i form af øget brug af ansigtstværnemidler på sundheds-, ældre og visse dele af socialområdet. Disse områder er kendetegnet ved mange tætte kontakter, stor forekomst af personer, der er særligt sårbare over for virus, samt personer, der kan være smittet, der skal testes, udredes eller behandles, og hvor smittespredning blandt personale, kan påvirke opretholdelsen af vigtige kritiske funktioner.

Ansigtstværnemidler og andre smitteforebyggende tiltag, når der ikke er påvist eller mistanke om covid-19

Nærværende anbefalinger beskriver Sundhedsstyrelsen anbefalinger til anvendelse af ansigtstværnemidler ift. generel forebyggelse af smitte med ny coronavirus i sundhedssektoren.

Anbefalingerne supplerer Nationale infektionshygiejniske retningslinjer, NIR, udarbejdet af Statens Serum Instituts Central Enhed for Infektionshygiejne¹, der fortsat indeholder de væsentligste centrale elementer i infektionshygiejne og er grundstenene i smitteforebyggelsen i sundhedsvæsenet, og som medarbejdere til enhver tid bør følge som minimumsstandard.

Betegnelsen *ansigtstværnemidler* benyttes som en betegnelse for masker, mundbind og heldækkende ansigtsvisir, både i de tilfælde, hvor de benyttes som kildekontrol og til at give et supplerende beskyttelse for bæreren selv.

Nærværende anbefalinger omhandler *ikke* situationer, hvor der er påvist eller begrundet mistanke om covid-19. For retningslinjer til brug af værnemidler ved mistænkt eller påvist covid-19 henvises til gældende Infektionshygiejniske retningslinjer fra Statens Serum Instituts Central Enhed for Infektionshygiejne. Disse opdateres løbende her:

<https://covid19.ssi.dk/hygiejne>

Smitteforebyggende tiltag på plejehjem, sociale botilbud og i hjemmeplejen – både generelle tiltag og specifikke tiltag ved tilfælde af covid-19 – er mere uddybende beskrevet i Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitte med ny coronavirus på plejehjem, botilbud mv. og i hjemmeplejen².

¹ Relevante infektionshygiejniske retningslinjer findes på Statens Serum Instituts hjemmeside <https://hygiejne.ssi.dk/retningslinjer/nir>
NIR Generelle forholdsregler i sundhedssektoren, NIR Supplerende forholdsregler ved infektioner og bærertilstand i sundhedssektoren, NIR rengøring i hospitals- og primær-sektoren, herunder dagtilbud og skoler og NIR håndhygiejne er særligt relevant for alle sektorer.

² <https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2022/Vejledning-om-forebyggelse-af-smitte-med-ny-coronavirus-paa-plejehjem-mv-og-i-hjemmeplejen>

1. Generelle smitteforebyggende tiltag

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet generelle anbefalinger til forebyggelse af smittespredning af ny coronavirus, der fremgår af dokumentet *Covid-19: Forebyggelse af smittespredning*³. Disse er målrettet et bredt modtagerfelt, både borger og erhvervssektor og er således ikke særskilt målrettet sundhedsområdet. De generelle smitteforebyggende anbefalinger er dog også her relevante og bør derfor følges.

Sundhedsstyrelsens smitteforebyggende anbefalinger omfatter seks generelle råd til forebyggelse af smittespredning med ny coronavirus.

Sundhedsstyrelsens seks generelle råd

- Bliv vaccineret
- Bliv hjemme og bliv testet, hvis du får symptomer
- Hold afstand
- Luft ud og skab gennemtræk
- Vask dine hænder tit eller brug håndsprit
- Gør rent, særligt overflader som mange rører ved

Vaccination, selvisolation ved sygdom eller mistanke herom, luftskifte, afstand, korrekt håndhygiejne samt rengøring af kontaktpunkter er de vigtigste tiltag til at hindre smittespredning. Værnemidler, fx masker, mundbind og heldækkende ansigtsvisir, er dog ved korrekt brug en *ekstra beskyttelse* til at forebygge smittespredning i situationer, hvor der ikke kan holdes afstand. Værnemidler er således et *supplement* til øvrige smitteforebyggende anbefalinger og forholdsregler beskrevet i infektionshygiejniske retningslinjer og kan ikke erstatte disse. For at værnemidler har en smitteforebyggende effekt skal de anvendes korrekt og suppleres af et højt niveau af håndhygiejne. Ellers kan de udgøre en smitterisiko i sig selv.

Der skal således gøres en fokuseret indsats for at forebygge smitte samtidigt med at ansigtsværnemidler indføres som supplerende smitteforebyggende tiltag. Dette gælder både i forhold til den enkeltes adfærd, men særligt på et organisatorisk niveau og for arbejdsgiver, hvor der skal sikres rammer, der mindsker smitterisiko og fremmer smitteforebyggende adfærd hos personale og patienter/borgere.

Relevante infektionshygiejniske retningslinjer udarbejdet af Staten Serum Institut skal til enhver tid følges for at sikre højt niveau af infektionshygiejne i sundhedsvæsenet⁴.

³ Covid-19: Forebyggelse af smittespredning, Sundhedsstyrelsen, www.sst.dk/da/Udgivelser/2020/COVID-19-Forebyggelse-af-smittespredning

⁴ Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer (NIR) for generelle forholdsregler i sundhedssektoren, Opdaterede retningslinjer findes her <https://hygiejne.ssi.dk/retningslinjer/nir>

2. Brug af ansigtssværnemidler hos personale

Nedenfor beskrives Sundhedsstyrelsens anbefalinger til brug af ansigtssværnemidler til generel smitteforebyggelse af ny coronavirus, herunder hvilke typer af ansigtssværnemidler der anbefales, samt hvad arbejdsgiver bør være opmærksom på ift. arbejdsmiljø mv.

2.1. Sundhedsstyrelsens anbefalinger til brug af ansigtssværnemidler

Med formål at forebygge smittespredning af ny coronavirus for præ- og asymptomatiske smittebærere anbefaler Sundhedsstyrelsen, at der anvendes ansigtssværnemidler i omsorgs, pleje- og behandlingslignende situationer, hvor der er tæt kontakt mellem patient/borger og personale. Dette anbefales for at beskytte personer, der kan være i øget risiko for et alvorligt forløb ved covid-19⁵, men også for generel smitteforebyggelse og opretholdelse af kritiske funktioner på sundheds- ældre og socialområdet.

Anbefalingen gælder generelt i situationer med tæt kontakt på sundheds- og ældreområdet og visse dele af socialområdet, hvor der er borgere i øget risiko for alvorligt forløb. Anbefalingerne gælder herunder også for personale, der har tæt kontakt til personer, der kan være i øget risiko for et alvorligt forløb i personens eget hjem, eksempelvis i hjemmeplejen, på boeres egne værelser på plejehjem, lægebesøg i eget hjem mv.

Hidtidige lovgivningsmæssige krav om brug af mundbind og visir bortfalder 31. januar 2022. Ledelsen kan i medfør af ledelsesretten og indenfor rammerne af almindelige arbejdsretlige og arbejdsmiljømæssige principper fortsat fastsætte krav til personalets brug af værnemidler.

Nedenstående beskriver Sundhedsstyrelsen anbefalinger til, hvilke typer af ansigtssværnemidler, der benyttes. Se også oversigt over anbefalinger for brug af værnemidler udarbejdet af Statens Serum Instituts central enhed for infektionshygiejne⁶.

2.2. Masker og mundbind

Masker, herunder mundbind dækker og slutter tæt om både næse og mund, og er derfor det foretrukne ansigtssværnemiddel til kildekontrol.

⁵ Gode råd til dig, der er i øget risiko. Sundhedsstyrelsen. www.sst.dk/da/Udgivelser/2021/Pjece-Gode-raad-til-dig-i-oeget-risiko

⁶ Oversigt over anbefalinger for brug af værnemidler: Hvilken type og hvornår? Statens Serum Institut. <https://covid19.ssi.dk/hygiejne/sundhedspersonale>

Ansigtssværnemidler og andre smitteforebyggende tiltag, når der ikke er påvist eller mistanke om covid-19

Når en person er inficeret med en smitsom sygdom, der smitter via luftvejssekreter, kan masker og mundbind fungere som en barriere, der beskytter andre mod smitte fra den inficerede person. Det sker ved, at de forhindrer dråber fra den smittede i at blive transmitteret over til en usmittet fx via tale, samt ved at forebygge at den inficerede kommer i berøring med sin næse og mund og dermed forurener sin hånd, der derefter kan forurene overflader og forårsage kontaktsmitte. Med henblik på at mindske risikoen for smitte fra præsymptomatiske og asymptomatiske smittebærere er anvendelse af masker og mundbind relevant i situationer, hvor der ikke kan holdes afstand.

Masker og mundbind kan desuden beskytte bæreren mod, at større dråber/stænk rammer mund/næse. Masker anvendes derfor som standard af personale i sundhedsvæsenet i kombination med øvrige værnemidler i forbindelse med håndtering af patienter med særlige smitsomme sygdomme med henblik på at beskytte personalet mod smitte⁷.

Personalet anvender masker:

- **Type II masker.** Type II masker har en filtreringsgrad på mindst 98%, og filtrerer således lidt mere end type I, og anvendes af personale.
- **Type IIR masker.** Type IIR masker har en filtreringsgrad på mindst 98% og beskytter endvidere mod stænk og sprøjt af særlig kraftig karakter. Anvendes når dette er væsentligt jf. infektionshygiejniske retningslinjer.

Hvornår skal masken skiftes?

Masker og mundbind mister deres beskyttende effekt, hvis de bliver fugtige, forurenes eller berøres og skal derfor udskiftes. I forbindelse med på- og aftagning og ved eventuel berøring skal der udføres håndhygiejne. Ved host eller nys bør masken skiftes.

2.3. Heldækkende ansigtsvisir

Masker, herunder mundbind er foretrukket ansigtssværnemiddel til at forebygge risikoen for smitte fra præsymptomatiske og asymptomatiske smittebærere.

Et heldækkende ansigtsvisir kan beskytte bæreren mod dråber, stænk og sprøjt i ansigtet, men slutter ikke tæt om ansigtet og filtrerer ikke udåndingsluft som en maske, hvorfor et visir ikke har samme effekt ift. kildekontrol.

I helt særlige situationer, hvor maske og mundbind ikke er egnet, kan et heldækkende ansigtsvisir anvendes som alternativ. Dette er fx i situationer, hvor det er væsentligt at vise ansigt i kommunikationen, fx når der skal kommunikeres med et barn, en person med demens, eller der er behov for mund aflæsning. Desuden i andre særlige situationer, hvor maske ikke

⁷ NIR Generelle og NIR Supplerende: <https://hygiejne.ssi.dk/retningslinjer/nir>

Ansigtsværnemidler og andre smitteforebyggende tiltag, når der ikke er påvist eller mistanke om covid-19

er egnet, fx ved borgere eller patienter der får væsentlige gener, fx angstlignende eller voldelig adfærd, ved synet af personalets masker, samt af personer, herunder personale, der ikke kan anvende maske/mundbind, fx grundet allergi eller andre væsentlige gener.

Der findes på markedet også halve visirer, der kun dækker mund og næse. Disse bør *ikke* anvendes på sundheds-, ældre og socialområdet, da de ikke er godkendt som personlige værnemidler.

Heldækkende ansigtsvisir som alternativ til maske/mundbind

Masker, herunder mundbind er at foretrække til beskyttelse af andre, fordi de slutter tæt og filtrerer udåndingsluften. I helt særlige situationer, hvor maske/mundbind ikke er egnet kan et heldækkende ansigtsvisir anvendes som alternativ.

Dette gælder dog ikke i situationer med risiko for stænk og sprøjt mod ansigtet, hvor man altid bør bære både maske, øjenbeskyttelse og overtrækskittel, eksempelvis ved pleje af personer med symptomer på luftvejsinfektion.

Hvornår skal det heldækkende ansigtsvisir skiftes eller rengøres?

Et visir kan generelt anvendes i en længere periode end en maske, da dets barriere funktion ikke på samme måde bliver påvirket af, om det bliver vådt eller forurenet. Det kan dog være en potentiel kilde til kontaktsmitte og derfor bør det rengøres eller skiftes flere gange i løbet af en dag, og hvis det berøres eller bliver tydeligt forurenet på anden vis fx ved host eller nys.

Ved brug af ansigtsværnemidler, herunder særligt masker, er det vigtigt at have opmærksomhed på, at værnemidlerne kan vanskeliggøre kommunikation, både personale imellem, men også med borgere og patienter. Ved brug af ansigtsværnemidler, skal personalet derfor have øget fokus på intern kommunikation samt at borgere, patienter og pårørende kan høre og forstå kommunikationen⁸.

Ansigtsværnemidler eller eventuel mangel på disse må ikke være en hindring for udførelse af en nødvendig behandling. Ved behov for akut førstehjælp prioriteres udførelse af den behandling, der er nødvendig for at redde liv og sikre førlighed.

2.4. Øvrige barrierer og værnemidler til generel smitteforebyggelse

Ved skranker, receptioner og lignende anbefales, at der opsættes skærme af glas eller plastik. Der skal være fokus på rengøring af disse for at mindske risiko for kontaktsmitte.

⁸ Se eventuelt gode råd til kommunikation med masker på Høreforeningens hjemmeside, hoeforeningen.dk/om-os/nyheder/mundbind-goer-kommunikationen-svaer/

Ansigtsværnemidler og andre smitteforebyggende tiltag, når der ikke er påvist eller mistanke om covid-19

Personale med patient- eller borgerkontakt bør altid overveje, om der i den konkrete situation er behov for yderligere værnemidler ud over maske, herunder øjenbeskyttelse, åndedrætsværn og overtrækskittel for at beskytte sig selv tilstrækkeligt. Der henvises for dette til de generelle retningslinjer for brug af værnemidler, der fremgår af de Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer⁹.

Øvrige værnemidler, som åndedrætsværn, handsker, øjenbeskyttelse, overtrækskittel mv. anvendes når gældende Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer tilsiger dette.

Ved aerosolgenererende procedurer og procedurer med risiko for stænk og sprøjt mod ansigt skal personale altid bruge værnemidler jf. Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer. En maske eller et visir alene vil her ikke være tilstrækkeligt til at beskytte personalet.

2.5. Arbejdsmiljø og arbejdsgivers ansvar i forbindelse med smitteforebyggelse ved brug af værnemidler

Arbejdsgiver skal sikre, at arbejdsplads og personalet kan efterleve Sundhedsstyrelsens anbefalinger om brug af ansigtsværnemidler.

Arbejdsgiver bør således sikre, at relevante værnemidler er tilgængelige for personalet, og at alt personale er bekendt med anvisninger og retningslinjer for korrekt brug af værnemidler samt øvrige tiltag mod smittespredning af covid-19. Dette bør sikres gennem lokale instrukser og evt. konkrete handlingsanvisninger samt løbende tilsyn hermed.

Derudover bør ledere, hygiejneansvarlige samt personale kende til generelle, alment gældende retningslinjer og principper for infektionshygiejne, der er indeholdt i de Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer fra Statens Serum Institut¹⁰.

Det er væsentligt med et ledelsesmæssigt fokus på personalets velbefindende i forbindelse med brug af masker og værnemidler, og at der er fokus på at håndtere eventuelle gener og problemer som fx eksem, tryksår og andre gener ved anvendelse. For at mindske forekomsten af gener kan arbejdsgiver tilrettelægge arbejdet med pauser i løbet af arbejdsdagen, hvor det er muligt for de ansatte at tage mundbindet af.

⁹ NIR Generelle og NIR Supplerende: <https://hygiejne.ssi.dk/retningslinjer/nir>, Jf. endvidere Notat om aerosolgenererende procedurer i luftveje på patienter med mistænkt eller bekræftet covid-19: <https://covid19.ssi.dk/hygiejne/sundhedspersonale>

¹⁰ Se især Infektionshygiejniske retningslinjer for håndtering af patienter/borgere med mistænkt eller bekræftet covid-19 i sundhedssektoren og Infektionshygiejniske forholdsregler ved udførelse af aerosolgenererende procedurer i luftveje på patienter med mistænkt eller bekræftet covid-19 på Statens Serum Instituts hjemmeside <https://covid19.ssi.dk/hygiejne> samt NIR Generelle forholdsregler i sundhedssektoren og NIR Supplerende forholdsregler ved infektioner og bærertilstand i sundhedssektoren på og NIR for Rengøring: <https://hygiejne.ssi.dk/retningslinjer/nir>

Ansigtssværnemidler og andre smitteforebyggende tiltag, når der ikke er påvist eller mistanke om covid-19

Statens Serum Institut har udarbejdet gode råd til forebyggelse af hudgener i forbindelse med brug af maske/åndedrætsværn, der med fordel kan videreformidles til personale i situationer, hvor der er langvarig brug af masker¹¹.

Der bør være mulighed for, at personale, der får væsentlige gener ved brug af masker eller af den ene eller den anden grund ikke kan anvende maske, fx psykisk påvirkning såsom angst eller væsentlige fysiske symptomer, har alternative muligheder, så de fortsat kan varetage deres arbejde.

Opleves gener eller hændelser ved specifikke produkttyper, er det væsentligt at dette indberettes til Lægemiddelstyrelsen¹².

2.6. Undtagelser

Personalet kan undlade brug af mundbind i situationer, hvor dette ikke er hensigtsmæssigt. Det kan eksempelvis være ved samtale med personer, hvor det i den konkrete situation vurderes, at det er afgørende at se ansigtet, fx ved samtalerapi, og ved konsultationer, hvor der skal tales med patienten om sygehistorie, resultater af udredning og mulig behandling samt give svære beskeder.

Ansigtssværnemidler kan i disse situationer påvirke kommunikationen u hensigtsmæssigt, og det kan have betydning for patientens forståelse af sundhedspersonens kommunikation samt påvirke behandlingskvaliteten negativt.

¹¹ Forebyggelse af hudgener i forbindelse med brug af maske/åndedrætsværn. Statens Serum Institut. Central Enhed for Infektionshygiejne, 17. februar 2021. https://covid19.ssi.dk/-/media/arkiv/subsites/infektionshygiejne/retningslinjer/covid19/forebyggelse-af-hudgener-i-forbindelse-med-brug-af-maske_feb-2021.pdf?la=da

¹² Sundhedspersoner kan indberette hændelser med medicinsk udstyr til Lægemiddelstyrelsen via hjemmesiden; <https://laegemiddelstyrelsen.dk/da/udstyr/indberetning-af-haendelser/>

3. Smitteforebyggende foranstaltninger ved ophold i venteværelser, ambulans behandling mv.

3.1. Generelle anbefalinger for patienter

Personer, der møder til behandling i sundhedsvæsenet, herunder på hospitaler, klinikker, forebyggende sundhedstilbud mv. anbefales som hidtil at være særligt opmærksomme på at overholde Sundhedsstyrelsens generelle smitteforebyggende anbefalinger. Personalet bør i muligt omfang sikre muligheden for efterlevelse af anbefalingerne, herunder ved at sikre, at håndvask eller hånddesinfektionsmiddel er tilgængelig for patienter samt ved at sikre tilstrækkelig ventilation og rengøring.

3.2. Særligt vedr. mundbind i almen praksis, lægevagt og øre-næse-hals speciallægepraksis

Alle personer (både med og uden symptomer på covid-19), som møder i almen praksis, lægevagt eller øre-næse-hals speciallægepraksis anbefales at bruge mundbind, så vidt muligt CE-mærkede, for at forebygge smittespredning med covid-19 og andre luftvejssygdomme i venteværelset. Mundbind kan undlades i konsultationsværelser o.lign.

Et vejledende aldersskel for brug af mundbind er 12 år. Personer, som af medicinsk eller anden årsag er forhindret i at bruge mundbind undtages (se afsnit 4.3).

Patienter, borgere og pårørende anvender mundbind:

- **Engangsmundbind/type I masker.** Masker type I har en filtreringsgrad på mindst 95%, de er ofte med elastiksnor og derfor lettere at anvende for ikke sundhedsprofessionelle. Masker type I anbefales til patienter og borgere, og kaldes ved den anvendelse engangsmundbind.
- **Stofmundbind.** Patienter, borgere og pårørende kan anvende stofmundbind. Det anbefales at anvende stofmundbind, der er godkendt i forhold til den danske standard for stofmundbind **DS:3000:2021**, der har en dokumenteret høj filtreringsgrad.

Hvornår skal masken skiftes?

Masker og mundbind mister deres beskyttende effekt, hvis de bliver fugtige, forurenes eller berøres og skal derfor udskiftes. I forbindelse med på- og aftagning og ved eventuel berøring skal der udføres håndhygiejne. Ved host eller nys bør masken skiftes.

4. Særlige smitteforebyggende foranstaltninger ved besøg

4.1. Generelle anbefalinger for besøgende

Besøgende til indlagte personer på hospitaler og beboere på plejehjem, sociale tilbud mv. anbefales som hidtil at være særligt opmærksomme på at overholde Sundhedsstyrelsens generelle smitteforebyggende anbefalinger¹³. Personalet bør i muligt omfang sikre muligheden for efterlevelse af anbefalingerne, herunder ved at sikre, at håndvask eller hånddesinfektionsmiddel er tilgængelig for besøgende samt ved at sikre tilstrækkelig ventilation og rengøring.

Det anbefales, at besøgende kommer i mindre grupper for at nedsætte risikoen for smittespredning. Ledelsen kan ved behov fastsætte lokale retningslinjer herom (se afsnit 4.2).

Pårørende, der har betydende symptomer på covid-19 eller positiv test for SARS-CoV-2 bør ikke besøge indlagte personer på hospitaler og beboere på plejehjem, sociale tilbud mv., men bør selvisolere indtil ophør af symptomer, dog minimum 4 dage efter positiv test¹⁴. Se dog under undtagelser i afsnit 4.3.

4.2. Brug af mundbind og coronapas

Sundhedsstyrelsen anbefaler i lyset af den aktuelle smittespredning, at alle besøgende på hospitaler, plejehjem, sociale tilbud mv. fortsat bærer mundbind eller visir samt har gyldigt coronapas. Selvom det lovgivningsmæssige krav om mundbind og fremvisning af coronapas er bortfaldet, har ledelsen med hjemmel i det såkaldte anstaltsforhold mulighed for at fastsætte konkrete og generelle bestemmelser – herunder ordensforskrifter – som har til formål at sikre institutionens overordnede funktion¹⁵.

4.3. Undtagelser fra anbefalinger om mundbind og coronapas

Såfremt ledelsen stiller krav om brug af mundbind/visir eller fremvisning af coronapas, anbefaler Sundhedsstyrelsen, at hidtidige undtagelser fra kravene fortsat gøres gældende. Således bør der ikke stilles krav om at beboere eller børn under 12 år anvender mundbind/visir, og besøgende bør ikke nægtes adgang, hvis de ikke er i stand til at bære mundbind eller visir

¹³ <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2021/covid-19-forebyggelse-af-smittespredning>

¹⁴ <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2022/Justering-af-anbefalinger-om-selvisolation>

¹⁵ Jf. [Indstilling fra Epidemikommissionen om kategorisering af covid-19 som samfundskritisk sygdom.pdf \(sum.dk\)](#) og Social- og Ældreministeriets skrivelse "Orientering om ophør af kategorisering af covid-19 som en samfundskritisk sygdom og om ophævelse af regler om coronarestriktioner på social- og ældreområdet" pr. 27/1-2022

pga. fysiske eller mentale svækkelser eller andet. Ligeledes bør der ikke stilles krav om fremvisning af coronapas hos børn under 15 år, nære pårørende, værger, advokater mv. samt personer, der kan fremvise dokumentation for, at de ikke kan få foretaget test for covid-19.

Der gøres endvidere opmærksom på, at personer med positiv test ikke kan opnå gyldigt coronapas indenfor 11 dage herefter. De kan dog godt bryde selvisolation efter minimum 4 dage, forudsat de ikke har symptomer, men bør bruge kirurgisk mundbind i 3 dage herefter¹⁶. Er den besøgende husstandskontakt (nær kontakt), bør den besøgende bruge kirurgisk mundbind, indtil et negativt svar på PCR-testen, der tages efter 3 døgn. Dette også forudsat at man som nær kontakt ikke har symptomer. Under disse forudsætninger er besøg på plejehjem mv. muligt.

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at der også i videst muligt omfang sikres mulighed for besøg af nærmeste pårørende til børn samt i forbindelse med besøg af døende, også selvom de pårørende har betydende symptomer på covid-19 eller positiv test for SARS-CoV-2.

Aftalen pr. d. 16. december 2021 om mulighed for selvtest for besøgende på plejehjem inden besøget er desuden stadig gældende. Den besøgende er selv ansvarlig for at gennemføre testen og aflæse resultatet. For sociale tilbud stilles selvtest til rådighed for besøgende i det omfang det enkelte tilbud har beboere/brugere, der er i risiko for et alvorligt sygdomsforløb med covid-19.

¹⁶ [Justering af anbefalinger om selvisolation - Sundhedsstyrelsen](#)

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

www.sst.dk

Sundhed for alle ♥ + ●